

Onsdagen den 12 januari

Onsdagen den
12 januari 1972

Kl. 14.00

§ 1 Herr talmannen meddelade att herr *Olsson* i Kil denna dag intagit sin plats i kammaren.

§ 2 Meddelande ang. val, m. m.

Herr TALMANNEN yttrade:

Jag ber att få meddela att val av ledamöter och suppleanter i samtliga utskott, ledamöter och suppleanter i utrikesnämnden, ledamöter i talmanskonferensen, ledamöter i riksdagens krigsdelegation, medlemmar och suppleanter i Nordiska rådet, ombud och personliga suppleanter för ombuden i Europarådets rådgivande församling samt ledamöter som skall äga delta i bolagsstämmor med Statsföretag AB kommer att ske vid morgondagens sammanträde. Utskotten och krigsdelegationen konstitueras under torsdagen.

Enligt till kammaren inkommet protokollsutdrag har valberedningen föreslagit att för ledamöterna i vart och ett av utskotten skall utses 15 suppleanter, dock att antalet suppleanter skall vara 16 i finansutskottet, 17 i utrikesutskottet, 16 i försvarsutskottet, 17 i jordbruksutskottet och 16 i näringsutskottet.

Jag hemställer att antalet suppleanter i utskotten bestämes i enlighet med valberedningens förslag, dvs. till 16 i finansutskottet, försvarsutskottet och näringsutskottet, 17 i utrikesutskottet och jordbruksutskottet samt 15 i vart och ett av de övriga utskotten.

Denna hemställan bifölls.

§ 3 Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts på rikssalen överlämnade berättelse till 1972 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit.

§ 4 Föredrogs och bifölls interpellationsframställningarna nr 1--20.

§ 5 Interpellation nr 21 ang. upprättande av diplomatiska förbindelser med Tyska demokratiska republiken

Ordet lämnades på begäran till

Fru RYDING (vpk), som yttrade:

Herr talman! I en interpellationsdebatt den 28 oktober förra året svarade utrikesminister Wickman ett entydigt ja på frågan huruvida Tyska demokratiska republiken i dag uppfyller de år 1967 angivna minimikra-

ven för erkännande av och för upprättande av diplomatiska förbindelser med ett land från Sveriges sida.

Enligt vad som också framkom under denna debatt ansåg utrikesministern att det dock förelåg särskilda skäl som talade emot ett svenskt erkännande av DDR vid den tidpunkten. Till dessa särskilda skäl räknades bl. a. pågående förhandlingar i Berlinfrågan. Utrikesministern hävdade också att ett svenskt erkännande i dåvarande ömtåliga läge skulle kunna utnyttjas mot den avspänningspolitik som förs av den västtyska regeringen.

I fjolårets utskottsbetänkande i anledning av en vpk-motion om erkännande av DDR hänvisades också till pågående förhandlingar mellan de fyra stormakterna samt till att dialogen mellan Förbundsrepubliken Tyskland och Tyska demokratiska republiken befann sig i ett ömtåligt läge och att initiativ från andra staters sida skulle kunna verka inte bara störande utan också försvåra överenskommelsen mellan berörda parter.

Även om vi från vårt partis sida inte kunnat godta de skäl som man från regeringen framfört emot ett erkännande av DDR vill vi i dag framhålla, att situationen i Tysklandsfrågan är en annan än för bara några månader sedan.

En fyrmaktsöverenskommelse har slutits om Västberlin, i vilken Förenta staterna, Storbritannien och Frankrike betecknat DDR som en suverän stat. Och den 11 december 1971 paraferades en överenskommelse mellan DDR:s regering och Västberlins senat om lättnader och förbättringar beträffande resor och besök samt om reglering av frågor om enklaver genom utbyte av territorialområde. Denna överenskommelse undertecknades sedan den 20 december 1971 och var det första folkrättsligt gällande avtalet som slutits mellan Förbundsrepubliken Tyskland och Tyska demokratiska republiken.

Dessa händelser liksom de problem som uppstått i samband med genomförandet av miljövärdskonferensen visar tydligt på det onormala i att Sverige som ett neutralt land icke omedelbart tar initiativ till att upprätta diplomatiska förbindelser med DDR, en stat i Europas mitt med en befolkning av 18 miljoner människor och en stat som dessutom är den tionde industristaten i världen.

I fråga om DDR:s möjligheter att delta i miljövärdskonferensen har några presskommentarer gjorts om att Västtyskland inte vill vara med om någon ändring i DDR:s status innan ett generalfördrag slutits. Men Sveriges ovilja mot ett erkännande av DDR kan väl i detta sammanhang inte få tolkas som om vårt land "lånar sig" till att vara verktyg åt en annan stat, Västtyskland, för att stödja detta lands försök att utöva något slag av "diplomatisk utpressning"?

I samband med den allmänna anstöt det väckt då man nu söker utestänga DDR från miljövärdskonferensen vill jag med bestämdhet hävda, att utrikesministerns yttrande i fjolårets interpellationsdebatt om att ett erkännande av DDR skulle ha negativa verkningar för den politik som Sverige anges vilja stödja, nämligen Willy Brandts avspänningspolitik, inte på något sätt kan vara relevant för Sveriges del.

Med stöd av de anförda synpunkterna hemställer jag om kammarens tillstånd att till herr utrikesministern få rikta följande fråga:

Är regeringen beredd att omgående ta initiativ till ett svenskt erkännande av Tyska demokratiska republiken?

Nr 4

Onsdagen den
12 januari 1972

Denna anhållan bordlades.

§ 6 Interpellation nr 22 ang. behandling vid FN:s miljövärdskonferens av USA:s förstörelse av miljön i Indokina

Ordet lämnades på begäran till

Herr TAKMAN (vpk), som yttrade:

Herr talman! "Världens teknologiskt mest utvecklade land använder all sin färdighet i destruktiv teknik mot en bondebefolkning. Och mot människor som inte är vita, ett faktum som vi kanske intalar oss själva är ett slumpmässigt förhållande men som en stor del av världen inte betraktar som en tillfällighet."

Det citerade stycket ingår i en artikel av Anthony Lewis i International Herald Tribune den 1-2 januari 1972. Artikeln handlar om den miljöförstörelse som USA:s krig åstadkommer i Indokina. Delvis är denna förstörelse en biprodukt av bombningar och artillerield som syftar till utrotning av människor och husdjur eller att göra deras fortsatta existens omöjlig i stora delar av Vietnam, Cambodja och Laos. Delvis är miljöförstörelsen primär och avsiktlig. Termen ekocid, miljömord, har nu blivit en vanlig beteckning på denna planmässiga miljöförstörelse i gigantisk skala.

Den amerikanske biologiprofessorn Arthur H. Westing har under de senaste två åren gjort tre undersökningar i Sydvietnam för att söka få en uppfattning om de ekologiska skadorna. Vid en internationell konferens om medicinen och Indokinakriget i Paris den 4 december 1971 och i en debatt inför den största vetenskapliga organisationen i USA, American Association for the Advancement of Science, i Philadelphia den 27 december 1971 redogjorde Westing med ett omfattande statistiskt material för den miljöförstörelse som åstadkommit enbart med bomber och annan s. k. konventionell ammunition. I andra rapporter har han redogjort för effekterna av den kemiska växtbekämpningen, av "grävskopeprogrammet" och av de nya superbomberna. Andra amerikanska forskare, såsom professor E.W. Pfeffer vid Montanauniversitetet, har också sedan årtal ställt samman fakta om de ekologiska konsekvenserna av USA:s krig i Indokina. Det finns nu, kort sagt, ett stort faktamaterial som visar att den miljöförstörelse som redan ägt rum i Indokina, särskilt i Sydvietnam och Laos, omfattar större delen av många provinsers yta och på vidsträckt område torde vara irreparabel.

Ingen internationell miljövärdskonferens är mera akut än denna. Jag anhåller därför om kammarens tillstånd att till herr utrikesministern få ställa följande fråga:

Kommer regeringen att ta initiativ till att frågan om USA:s systematiska förstörelse av miljön i Indokina tas upp till behandling vid FN:s miljövärdskonferens i Stockholm i år?

Denna anhållan bordlades.

§ 7 Interpellation nr 23 ang. annonsering om penningplacering i utländsk bank

Ordet lämnades på begäran till

Herr BÖRJESSON i Falköping (c), som yttrade:

Herr talman! Enligt valutaförordningen är det förbjudet för svensk medborgare att sätta in pengar i utländsk kreditinrättning. Penningplacering på bankkonto i utlandet leder från riksbankens sida till åtal i sådana fall. Undantag göres dock när det gäller svenska studerande eller andra som tillfälligt uppehåller sig i utlandet. Under sin utlandsvistelse får de hålla t. ex. sin resevaluta placerad i bankinrättning på orten.

Detta meddelade finansministern i sitt svar på min enkla fråga den 24 mars 1966. Frågan hade föranletts av att en dansk bank i svensk press utannonserat förmånliga villkor för svenskar som vill placera pengar i den danska banken. Bl. a. utlovades skattefrihet och förhållandevis hög inlåningsränta. Då jag fann annonseringen klart strida mot gällande förordningar i vårt land ville jag efterlysa finansministerns syn på saken. Statsrådet tog bestämt avstånd från detta slag av annonsering. Han ansåg den vara olämplig då den innebar en uppmaning till åtgärd som kan vara straffbar. Finansministern utgick från att denna annonsering skulle upphöra sedan förhållandena kring en svensk valutaplacering i utländsk bank också klagjorts av den tidning som haft annonsen införd. Även Tidningsutgivareföreningen avrådde i skrivelse medlemsföretagen från att ta in annonsen i fråga.

Nu har emellertid samma bank kommit igen med sin annonsering, dock med en annan formulering. Man meddelar nu i annonsen att särskilt tillstånd fordras av riksbanken för penningplacering. Ett sådant tillstånd skulle emellertid för banken vara endast en formsak. Genom denna komplettering i annonseringen anser sig tydligen banken ha "ryggen fri" för sina metoder.

Då man kan utgå ifrån att många människor inte känner till gällande bestämmelser i valutaförordningen och självfallet frestas av de förmånliga villkor som den danska banken ger för penningplaceringar, är det enligt min mening angeläget att med större skärpa nu påtala denna annonsering. Antingen bör Tidningsutgivareföreningen med förnyade framstötter upplysa medlemsföretagen om eller direkt förbjuda dem att ta in annonser av detta slag eller bör vederbörande myndigheter vända sig till det danska bankföretaget och meddela att annonseringen klart strider mot gällande valutaförordning här i landet. Då jag finner att denna annonsering från ett annat nordiskt land är lagstridig och även högst motbjudande, anser jag att man från finansdepartementets sida borde vidta speciella åtgärder för att stoppa den.

Med hänvisning till vad jag anfört hemställer jag om kammarens tillstånd att till herr finansministern få ställa följande fråga:

Avser finansministern att vidta speciella åtgärder för att hindra den annonsering om penningplacering i utländsk bank på förmånliga villkor som förekommer i en del av våra tidningar och som klart strider mot gällande valutaförordning?

Denna anhållan bordlades.

§ 8 Anmäldes och bordlades följande motioner:

Nr 49 av herr *Ahlmark* om kartläggning av det politiska mångsyssle-
riet

Nr 50 av herr *Björk* i Göteborg om enhetlig reglering i grundlag av
yttrandefriheten i massmedier m. m.

Nr 51 av herr *Fälldin m. fl.* angående den kommunala demokratin

Nr 52 av herr *Helén m. fl.* angående kommunal närdemokrati

Nr 53 av herr *Helén m. fl.* om slopande av annonnsskatten

Nr 54 av herr *Hermansson m. fl.* om slopande av mervärdeskatten på
livsmedel

Nr 55 av herr *Hermansson m. fl.* om upprättande av diplomatiska
förbindelser med Demokratiska folkrepubliken Korea, m. m.

Nr 56 av herr *Hermansson m. fl.* om upprättande av diplomatiska
förbindelser med Republiken Sydvietnams provisoriska revolutionära
regering

Nr 57 av herr *Hermansson m. fl.* om ekonomiskt stöd till befrielse-
rörelser i de portugisiska kolonierna, m. m.

Nr 58 av herr *Fälldin m. fl.* om sänkning av den allmänna pensions-
åldern

Nr 59 av herr *Sjöholm* om statlig bordellverksamhet

Nr 60 av herrar *Börjesson* i Falköping och *Johansson* i Skärstad om
utökning av antalet textade televisionsprogram

Nr 61 av herrar *Börjesson* i Falköping och *Johansson* i Skärstad om
befrielse för handikappade från TV- och radiolicens, m. m.

Nr 62 av herr *Wikström m. fl.* om förändring av studieordningen vid
de filosofiska fakulteterna

Nr 63 av herr *Andersson* i Örträsk *m. fl.* om upprustning av riksväg
363

Nr 64 av herrar *Börjesson* i Falköping och *Gustavsson* i Alvesta
angående ifrågasatt hastighetsbegränsning för motorcyklar, m. m.

Nr 65 av herr *Torwald* om tillämpning i Sverige av det i Hamburg
använda trafiksystemet

Nr 66 av herr *Öhvall* om försöksverksamhet med intensifierad skogs-
vård i Norrbottens län

Nr 67 av herr *Hermansson m. fl.* om ökad anställningstrygghet för
handikappade

§ 9 Herr talmannen meddelade att Kungl. Maj:ts propositioner nr 1 och
2 skulle sättas sist på föredragningslistan för morgondagens sammanträde.

§ 10 Meddelande ang. enkla frågor

Meddelades att följande enkla frågor framställdes, nämligen

den 12 januari av

Nr 10 Fru *Eriksson* i Stockholm (s) till herr utrikesministern angående
det ekonomiska stödet från världsbanken åt Grekland:

Nr 4

Onsdagen den
12 januari 1972

Nr 4

Onsdagen den
12 januari 1972

Vilket ekonomiskt stöd har Grekland efter militärkuppen erhållit från världsbanken och vilken ställning har Sverige tagit till sådan hjälp?

den 11 januari av

Nr 11 Herr *Åsling* (c) till herr kommunikationsministern angående postdistributionen med s. k. postkupé på sträckan Östersund –Storlien:

Är statsrådet beredd medverka till att postdistributionen med s. k. postkupé med hänsyn till bl. a. servicen till allmänheten bibehålles på sträckan Östersund–Storlien?

§ 11 Kammaren åtskildes kl. 14.06.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert